

Standpunt

Historische machtsgreep

BART EECKHOUT Hoofdredacteur @barteeckhout

Van BART EECKHOUT

Misschien bent u de hele coronacrisis inmiddels spuugzat. Misschien kunt u de vragen wat België wel of niet beter had kunnen doen inmiddels wel dromen. En toch moeten we het er nog eens over hebben, en dan met name over hoe het virus zo destructief kon toeslaan in de rusthuizen. Omdat dit – en we kiezen de woorden erg precies – een van de grootste menselijke tragedies uit onze naoorlogse welvaartsstaat is.

Aanleiding is een nieuw rapport van Artsen zonder Grenzen over de coronacrisis. De ngo kwam de voorbije maanden te hulp in de zwaar getroffen ouderenzorg en schreef daar een stevig verslag over, mede op basis van een enquête in de sector. Zelfs als je alle indringende reportages hebt gelezen en zelfs als je alle reconstructies hebt verteed, dan nog komt dit rapport aan als een mokerslag.

Wat treft in het AzG-verslag is de omvang van de ramp, de radeloosheid door het gebrek aan kundige sturing en gepaste hulp en ook de diepte van de impact op de rusthuisbewoners. Zo valt te lezen dat in 9 op 10 van de ondervraagde rustoorden de psychische malaise bij de bewoners verergerd is, in sommige gevallen tot zelfs vermeerderde vragen om euthanasie of zelfdoding toe. Ook valt te lezen hoe rusthuizen, bij gebrek aan middelen, onvoldoende adequaat konden reageren op besmettingen, waardoor uitbraken vaak nog in de hand gewerkt werden. Het schuldgevoel dat daardoor blijft hangen bij overlevers en zorgpersoneel moet immens zijn.

In het Vlaams Parlement is de commissie die het coronabeleid evalueert in volle gang. Uit dit nieuwe rapport valt te besluiten dat een terugkeer naar de orde van de dag niet zal volstaan. Nu al wordt gekeken naar de politieke eindverantwoordelijkheid. In Vlaanderen ligt die bij de minister van Welzijn, Wouter Beke (CD&V).

Niet alleen minister Beke verdient evenwel een evaluatie. In Knack stelt collega Walter Pauli dat ook Margot Cloet, als hoofd van de grote christelijk zorgkoepel Zorgnet-Icuro, op haar aansprakelijkheid mag gewezen worden. Dat is volkomen juist.

Wat het rapport van Artsen zonder Grenzen immers ook blootlegt, is een gebrekkige ondersteuning voor individuele rusthuizen: te weinig investeringen in vorming, voorlichting, informatica, beschermingsmiddelen. Dat is niet allemaal de verantwoordelijkheid van één minister, dat is het gevolg van jarenlange beheersproblemen.

Al van zolang Vlaanderen bevoegd is voor Welzijn, heeft de christelijke zuil haar machtsklauw op deze sector gelegd. Al die tijd waren de muren tussen partij, ministerkabinet, zuil en zorginstellingen van rijstpapier. Ook van die democratisch bedenkelijke praktijk maakt het coronavirus de afrekening. Het zou uiterst cynisch zijn mocht de uitkomst van deze

crisis zijn dat dit 'conglomeraat' straks nog meer macht krijgt in deze sector in crisis.
